

Agata Gawińska

Wydział Filozofii i Nauk Społecznych

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

aga.gaw9712@gmail.com

***History of Information Graphics* Sandry Rendgen – recenzja**

Słowa kluczowe: grafika informacyjna, wizualizacja informacji

Publikacja *History of Information Graphics*¹ autorstwa Sandry Rendgen, wydana przez wydawnictwo TASCHEN w 2019 r., to dawka 462 stron historii napisanej w trzech językach: angielskim, francuskim i niemieckim, zawartych w jednym tomie. Jest to, jak sama nazwa wskazuje, historia grafiki informacyjnej wzbogacona zbiorem dzieł i manuskryptów od czasów średniowiecza aż do ery cyfrowej. Publikacja została podzielona na cztery rozdziały tematyczne: średniowiecze, wczesna epoka nowożytna, XIX oraz XX w. Album stanowi zbiór ponad 400 różnorodnych prac, takich jak mapy, atlasy, grafiki, między innymi z dziedziny medycyny, matematyki, architektury, a nawet dzieła religijne. Zawarte grafiki miały szczególnie wpływ na rozwój wizualizacji danych, a także kartografii, botaniki, zoologii i innych dziedzin.

Nie należy do najłatwiejszych określenie czasu, od którego możemy mówić o narodzinach i rozwoju wizualizacji informacji ze względu na jej nieprzerwane przeplatanie się z wieloma dziedzinami od początków ludzkości. W publikacji przekazano tę myśl wskazując, jakie konkretne rozwiązania przyczyniły się do rozkwitu tychże dziedzin, a wraz z nimi samej wizualizacji, która na przestrzeni wieków była udoskonalana i dostosowywana do rozrastającej się wiedzy pokoleń i powiązanych z nimi potrzeb informacyjnych. Od najstarszych dzieł starano się ująć rzeczywistość na trwałych materiałach jak kamień, drewno, metal: wykuwano w kamieniu mapy, stworzono pismo klinowe, aby utrwalić ulotne słowa, podejmowano próby ukazania anatomii człowieka. Autorka przywołuje znane nazwiska, jak William Playfair, który cytuje słowa Ludwika XVI o wykresie jako formie: *mówi wszystkimi językami, jest przejrzysty i zrozumiały*. Słowa te zawierają w sobie kwintesencję wizualizacji. Pokazują wpływ znanych postaci, takich jak Kartezjusz i jego układ współrzędnych kartezjańskich czy Gutenberg, którego wynalazek ruchomej czcionki sprawił, że dzieła, a w tym grafiki, rozpowszechniły się na szerszą niż wcześniej skalę. To wszystko zaś obrazuje ogromną różnorodność technik i formatów używanych w przeszłości, a z których częściowo nadal się korzysta.

W publikacji zawarto również metody-techniki wizualizacji, dzieląc zbiory na:

- techniki organizacyjne polegające na ułożeniu elementów na powierzchni w sposób przedstawiający z pozoru niewidoczną konfigurację, służące tworzeniu diagramów kosmologicznych, religijnych, genealogicznych, a obecnie diagramów sieciowych;

---

¹ RENTGEN, S. *History of Information Graphics*. Köln: Taschen, 2019. ISBN 9783836567671.

- techniki geometryczne, w których powierzchnia podzielona jest wzdłuż osi na mierzalne jednostki; istotne dla ich rozwoju było wynalezienie układu współrzędnych kartezjańskich, którego ideę opisał Kartezjusz w swoim traktacie *La Géométrie* z 1637 r.;
- techniki dzielące powierzchnię obrazu na siatkę, w których obie osie są odpowiednio zakodowane, a poszczególnym polom przypisuje się określoną wartość;
- techniki mimetyczne, w których powierzchnia obrazu służy zobrazowaniu obiektu, stosowane m.in. w rysunku technicznym, grafice anatomicznej czy botanicznej.

W książce *History of Information Graphics* autorka przedstawiła spektrum odniesień historycznych, w których grafiki były udoskonalane i rozwijane proporcjonalnie do rozrastającej się wiedzy ludzkości, służąc kulturze Europy i Ameryki Północnej. Zbiór dzieł pokazuje zmieniające się sposoby przedstawiania informacji za pomocą obrazu w kontekście różnych dziedzin oraz ich źródło, często powiązane z wieloma ważnymi postaciami. Daje to pewien obraz formowania się technik wizualizacji, które obecnie są używane oraz mnogość form, w jakich się pojawiały.

Album jest skierowany przede wszystkim do miłośników historii, projektantów informacji, grafików, ale także przedstawicieli innych profesji czy osób, które chcą zgłębiać wiedzę o grafice informacyjnej. Książka jest nie tylko solidną dawką wiedzy historycznej, ale także może stanowić inspirację do tworzenia nowych wizualizacji. Jest to publikacja, która powinna znaleźć się w każdej bibliotece akademickiej.